

## (POLİTİKA)

# kör şovenizm

M.AZRA

**A**slında uzun yıllardır gündemde olan ama son günlerde sıklaşan ve yaygınlaşan olaylar ve ortaya atılan bazı fikirler, yazılan yazılar, sunulan önermeler ve yapılan imalar yaşadığımız tehlikenin büyüklüğünü ve anlamını kapsama açısından önemi veriler barındırmaktadır. Son cümleyi baştan kuracak olursak yaşadıklarımız, coğrafyamızda kınılgan bir siyasi yapının oluştuğunu, etnik bir iç savaşın işaretlerinin belirginleştiğini hiç değilse spontane kanlı çatışmaların ve linç girişimlerinin güncelleştiğini ortaya koymaktadır. Türkiye coğrafyasında Türkler arasında derin bir şovenizmin hâkim olduğu ve bu şoven ruh halinin ve politik duruşun giderek patlamaya hazır bir gerginlik ürettiği kabul edilmelidir. Kendi halinde aslında faşist bile olmayan, belki de geçmişinde kendini hiçbir zaman ülkücülerle yan yana koymayan, faşist kavramını hakaret olarak kavrayan insanlar bir anda bayrak, bölücülük ve Kürt söylemi üzerinden vahşi bir canavara dönüşmekte, gözünü karartmakta mahallede komşusuna okulda sıra arkadaşına öldürürcesine saldırmaktadır. Buca Eğitim Fakültesi'nde sergilenen linç provaları bu kör şovenizmin tehdit edici boyutunu ortaya koymaktadır. Faşist gruplar ve provokatörlerin arkasına yığılan kitleleri gözlemlediğimizde karşımıza çıkan orta sınıf, Kemalîst gruplar oldukları gerçeğidir. Denilebilir ki olası bir etnik çatışmanın körükleyicisi ve taşıyıcısı ve onun etkisindeki orta sınıflardır. Kemalîst milliyetçilik geldiği noktada faşist hareketin kitle tabanı olacak kadar bir geçişkenliğe ulaşmıştır. Bu geçişkenliği pekiştiren Kemalîzm'in savunucularının sınıfsal karakteri ve temelde pozitivizme dayanan bakış açılarıdır. Ve bu elitist karakterlerinden gelir. Özünde Kemalîst milliyetçilik şovendir.

Türkiye sosyalist hareketinin Kürt sorunu dolayısıyla Kemalîzm'le girdiği hesaplaşmanın bir bütün olarak sosyalist hareketi kapsayacak şekilde derinleşmemiş olması; sosyalist hareketlerin zayıflığı nedeniyle, kavramın kendisinin muğlaklaşması, pozitivizmin sosyalist hareketler üzerindeki etkisinin dini eksen alan akımlar karşısında solu Kemalîzm'e yaklaştırmış olması itibarıyla Kemalîzm'in kendisinin sol ve anti-empyralist bir konuda tariflemesi, başta TKP olmak üzere sosyalist hareketlerin bunu onaylayan bakış açısı ve pratiğe sahip olmaları, Kemalîst milliyetçiliğin halk kitleleri üzerindeki etkisinin derinleşmesini sağlamıştır. Bu derinleşme, bu yanıyla totaliter bir laiklik anlayışın onaylanmasını ve bunun beslediği güçlü bir elitizmin solu da etkisine alarak güçlenmesini etkilemiş ve bir şekliyle Aleviler hariç sol halk kitlelerinden kopmuştur. Bu bakış açısı doğrusal bir şekilde totaliter laikliğin savunucusu CHP'nin, Aleviler'in de savunucusu haline gelmesine ve Alevilerin CHP'nin doğal tabanı haline dönüşmesine yol açmıştır. Bu süreçte Alevi taban üstünde tarihsel kökeni olan Kürt karşıtlığının beslenmiş olması da önemli rol oynamıştır. Şovenizmin özellikle de Kemalîstlerin bu kadar etkin ve aktif duruma geçmelerini sağlayan temel gelişmelerin altında bir yönüyle sosyalist hareketin izlediği politik hatın da büyük etkisinin olduğu söylenebilir. Sosyalistler gerek aleviler arasında gerekse de diğer kitleler arasında siyaset yaparken ciddi bir popülizme sivrilmekte, onların geri yönleriyle yüzleşmekten ve hesaplaşmaktan kaçınmakta ve Kürt sorununda en iyimser haliyle muğlak ifadeler kul-

lanarak şovenizmin süregelen hale gelmesine meyil vermektedirler. Bu tutum aynı zamanda sol ve sağ arasındaki klasik ideolojik ayrımların da muğlaklaşmasını ve temel ayrımın Kürt şeklinde etnik bir ayrıma indirgenmesine yol açmaktadır ki bu, en büyük tehlikedir. Yaşanan linç psikolojisinin altındaki sebeplerden biri budur: Kürtlere karşı gizli den gizliye büyüyen derin nefreti besleyen elitizm. Okuldaki sıra arkadaşına, mahalledeki komşusuna saldıran Türk, yaptığı işin boyutlarını ve anlamını kavrayamayacak kadar körleşmiştir. Körleşen kitlelerden daha büyük bir tehlike yoktur. Faşizmi ve faşist hareketleri besleyen bu körleşme olgusudur. Benzer bir körleşme son dönemde AKP iktidarının Kürt sorununda ortaya attığı çözüm iddiaları üzerinden aydınlar, köşe yazarları ve eski solcular arasında da yaşanmaktadır. Kürt sorununda, Kürt Özgürlük Hareketi'ni de muhatap alan herhangi bir çözüm önerisini ya da arayışını teslimiyet ve yenilgi olarak ele alan ve bunu AKP'nin İslamcılığı ile birleştiren bu kişiler bile gerek ya da bilmeyerek bir gerilimi beslemeye başladılar. Savaş, kan ve katliam dışında hiç bir çözümü çözüm olarak kabul etmeyen bu yönelim bir yanıyla Ergenekoncular'ın savunucusu haline gelirken diğer yanıyla en basit insani yönlerini ve geçmişte savundukları genel önermelerini reddeder konuma düşmüşlerdir. Bu durumun en bariz göstergesi Tamil-Elam kaplanlarının Sri Lanka Hükümet Güçleri tarafından 'yenilgiye uğratılmasının' değerlendirilmesi sırasında kendini ele vermektedir. Normal bir konjonktürde özgürlükçü bir halk hareketi olarak değerlendirilebilecek bir gücün vahşi bir katliamla pek çok sivilin, kadının ve çocuğun ölmesine yol açan bir katliamla yenilgiye uğratılması, öfkelenilmesi ve dünya hükümetlerinin sessizliğinin kınanması gerekirken; Tamil'in yenilgisini tarihsel bir deney, pozitif bir durum olarak ele alan ve Tamil nasıl yenildiyse PKK'nin de aynı şekilde yenilebileceğini savunan görüşler ortaya savrulmuştur. Anlaşılan o dur ki, şovenizm yalnızca gözleri ve bilinci değil yürekleri de körleşmektedir. Zira Tamil yenilgisinden PKK'nin yenilmesine dair sonuçlar üretenler aynı sonuçların, aynı önermelerin, mesela Filistin meselesinde İsrailîler için, mesela Irak'ta, Afganistan'da ABD için geçerli olabileceğini ve Tamil'de yapılan katliamları onaylayanların, aynı yöntemi Türk ordusuna önerenleri İsrail'in katlettiği bebelerin ölümünü ve yapılan katliamı alkışlamaları gerektiğini anlamaları gerekir.

Körleşmenin doruk noktalarında duranlardan biri "Aydınlık Yol'u hatırlayan var mı?" başlıklı bir köşe yazısını 22 Mayıs 2009 Cuma Radikal'de yayınlayan Erdal Güven'dir, zatı şahane, Tamil'deki katliamla yetinmemiş Alberto Fujimori'nin Peru'da Maocu Aydınlık Yol Gerilla örgütünü nasıl bitirdiğini överek körleşmeyi doruğa taşımıştır. Doğrudur, Aydınlık Yol yenilmiştir. Fatura 70 bin ölü ve diktatörlüktür. Aydınlık Yol'u ve Tamil'i "Silahlı örgütler askeri yöntemlerle dize getirilemez kuralı bir istisna ile karşı karşıya. Yalnızca silahlı örgütleri değil silahlı örgütlerle mücadele eden devletlerin kafa yorması gereken bir istisna" son cümlesiyle bu yöntemi bir önerme haline getiren makale boyunca yaptığı anlatımda önemli iki noktayı eksik bırakmıştır. Birincisi Sri Lanka Ordusu'nun saldırısının kaç insanın hayatına mal olduğu ve ikincisi Alberto Fujimori'nin Peru'da 40 bin insanın

öldürülmesinden sorumlu tutularak arandığı olgularıdır. PKK'nin benzer yöntemlerle yok edilebileceğini savunmak bir yönüyle bütün katliamlara ve olası etnik kıyıma onay vermek anlamına gelirken - ki Filistin ve Irak buna dâhildir - diğer yanıyla devletin bekası adına insan öldürmenin son derece doğal ve zaruri olduğunu savunan Osmanlı zihniyetinin, ondan koptuğunu iddia eden Kemalîst devlet geleneğinin de tüm gücüyle devam ettiği anlamına gelmektedir. Her şey bir yana bu çeşit yazı yazarların, bundan sonra gündeme gelecek bütün linç girişimlerinin ve yaşanacak etnik çatışmanın sorumluluğunu da üstlendiklerini ve bu itibarıyla de ideolojik olarak yaptıkları iş nedeniyle faşizm ile denk düştüklerini unutmamak gerekir. Kendilerine ne isim verirlerse versinler yaptıkları iş ve yazdıkları yazılarla faşizmin saflarında sağlam yer almaktadırlar. Bu tez bu yönüyle yüreklerin ve bilincin şovenizmin karanlığında ne kadar körleştiğini ve rotaların ne derece şaştığını gösterirken, bir başka yanıyla da anlı şanlı akil hocalarının parlak medya kalemlerinin kendi gerçekliklerinden de ne kadar uzak olduklarını göstermektedirler. PKK'nin büyük ve kanlı bir savaşla yok edilebileceğini sananlar, İstanbul'un Dünya'nın en büyük Kürt şehri olduğunu, Kürt nüfusun en kalabalık olduğu şehir olduğunu unutmaktadırlar. Aynı unutkanlık mesela Türkiye'nin büyük şehirlerinden biri olan Mersin'in Metropol Belediyesi'nin DTP'li Belediye Başkanı tarafından yönetilmesi olgusunu da görmezden gelmesine yol açmaktadır. PKK'nin bütün savaş kurallarını uluslararası hukuku ve insani değerleri bir kenara bırakarak yok edilebileceğini savunanlar İzmir'in, İstanbul'un, Isparta ve Konya'nın ve hatta Karadeniz'in Kürt coğrafyası ile birlikte yanacağını, kan gölüne döneceğini görmezden gelmektedirler. Coğrafyanın dar bir bölgesine sıkışmış Filistin'i ya da Tamil'i kuşatarak ve dünyanın gözü önünde vahşice katlederek yenebilirsiniz ve siz onları yenerken kendi halkınız ve şehirleriniz hiç bir şey olmuyormuş gibi yaşayabilir. Ama Kürdistan ne böyle bir coğrafya ve ne de Kürtler böyle bir halktır. Türk Devleti, kendi elleriyle Kürt halkını kendi şehirlerine yani Türkiye'nin metropollerine dağıtmış durumdadır. Bilinmelidir ki Kürt şehirlerini hedef alan, Kürt mahallelerini hedef alan her saldırı korkunç sonuçlar doğurabilecek bir iç savaşı tetikleyecektir. Bilimsel olarak durumun böyle oluyor olması bir şeydir, olası kalkışmaları ve spontane saldırıları engellemeye çalışmak başka bir şeydir. Tamil'in yenilgisini övenlerin etnik çatışmalarını faşist saldırıların değirmenine su taşıdığı olgusu ve bu önermelerin stratejik açıdan geçersiz olduğu gerçeği solun pek çok kesiminin Kürt Özgürlük Hareketi karşısında izlediği muğlak hatta dönem dönem Kemalîzm'le örtüşen siyasal söyleminde bu çeşit söylem ve politikalara cesaret verdiği gerçeğini unutturmamalıdır. Bize düşen görev bir yanıyla bu çeşit önermelerin iç yüzünü teşhir eden bir politika ve söylem üzerinden propaganda yürütmek iken, diğer yandan da savunduğumuz enternasyonalist görüşün yaygınlaşabilmesi için politik ve örgütsel olarak güçlenmek, bunun için çalışmaktır.